

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“ΣΧΕΔΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2000 - 2006.
Μεταποίηση και Υπηρεσίες”

Αθήνα, 21 Απριλίου 1999

Διαδικασία

Με το από 29.3.1999 έγγραφο της προς τον Πρόεδρο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, η Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. **Άννα Διαμαντοπούλου** διεβίβασε το “Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης “ για την περίοδο 2000 - 2006 που αναφέρεται στον Παραγωγικό Τομέα “Μεταποίηση - Υπηρεσίες”, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και ζήτησε τη διατύπωση Γνώμης της Ο.Κ.Ε., σύμφωνα με το Ν. 2232/1994.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε., ανταποκρινόμενη στο πιο πάνω αίτημα της Υφυπουργού Ανάπτυξης, όρισε κατά τη συνεδρίαση της 2.4.1999 Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Χαράλαμπο Κεφάλα, Σπυρίδωνα Φλέγγα, Δημήτρη Πολίτη, Κων/νο Κόλλια, Νικόλαο Λιόλιο και Παναγιώτη Αλεξόπουλο.**

Επίσης, κατά την ίδια συνεδρίασή της, η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε.

όρισε ως πρόεδρο της επιτροπής εργασίας τον κ. **Δημήτρη Πολίτη** και ως εμπειρογνώμονες τους κ.κ. **Φωκίωνα Δεληγιάννη** (Α' Ομάδα - Στέλεχος ΣΕΒ), **Γιώργο Ρωμανιά** (Β' Ομάδα - Επιστημονικός Σύμβουλος ΙΝ.Ε. - ΓΣΕΕ) και **Κατερίνα Μπατζελή** (Γ' Ομάδα - Επιστημονική Συνεργάτης ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. - ΓΕ.ΣΑ.ΣΕ.). Το συνολικό επιστημονικό συντονισμό είχε ο **Δρ. Εμμανουήλ Αλεξανδράκης**. Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τέσσερις συνεδριάσεις και η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια σε μια συνεδρίαση. Η εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής προς την Ολομέλεια εγκρίθηκε στη συνεδρίαση της 14 Απριλίου 1999. Ως εισηγητές στην Ολομέλεια ορίσθηκαν οι κ.κ. **Χ. Κεφάλας** και **Κ. Κόλλιας**.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. αφού σκέφθηκε σύμφωνα με το ν. 2232 / 1994 και τις εξ αυτού αρμοδιότητές της, υιοθέτησε το ακόλουθο κείμενο στη συνεδρίαση της 21 Απριλίου 1999, ως Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2000 -2006 (ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ)

1. Όπως προκύπτει από το κεφ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ VI (ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ) του διαβιβασθέντος Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ), σκοπός του ΣΠΑ είναι :

- η διερεύνηση και ο εντοπισμός των συνθηκών και ειδικότερων στοιχείων του αναπτυξιακού περιβάλλοντος της περιόδου 2000-2006,

- η μελέτη των συμπερασμάτων για την αποτελεσματικότητα - αποδοτικότητα του τρέχοντος Ε.Π.Β. και

- ο προσδιορισμός των στρατηγικών στόχων και των προτεινόμενων δράσεων της αναπτυξιακής πολιτικής στον παραγωγικό τομέα της μεταποίησης και των υπηρεσιών.

2. Εξάλλου, από την παρ. 3 (Εκτίμηση αναμενόμενων επιπτώσεων) του ίδιου κεφ. VI του Σχεδίου προκύπτει ότι, παρά το επισφαλές ενός ex ante υπολογισμού, από την υλοποίηση του ΣΠΑ (Μεταποίηση - Υπηρεσίες), μπορούν να αναμένονται σχετικώς ισοδύναμες επιπτώσεις με τις αντίστοιχες του τρέχοντος Ε.Π.Β. υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό κόστος του ΣΠΑ θα είναι ανάλογο του αντίστοιχου κόστους του Ε.Π.Β. Αυτό σημαίνει ότι προβλέπονται οι πιο κάτω μέσοι ετήσιοι όροι για μια δεκαετία:

- Αύξηση του ΑΕΠ κατά περίπου 1 % σε πραγματικές τιμές.

- Αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων κατά 1 - 1,5 ποσοστιαία μονάδα.

- Μείωση του ποσοστού ανεργίας κατά 0,7 %, με τη δημιουργία αντίστοιχων νέων θέσεων εργασίας.

- Βελτίωση του ισοζυγίου εξωτερικού εμπορίου κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα.

- Βελτίωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά 1 - 1,5 ποσοστιαία μονάδα.

- Βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας.

3. Επίσης, στο ίδιο κεφ. VI του Σχεδίου (παρ. 4 - Ποσοτικοποίηση στόχων) καταγράφονται ως βασικοί τομεακοί στόχοι και δείκτες κλειδιά για την εκτίμηση των επιπτώσεων του υπό διαμόρφωση ΣΠΑ οι εξής :

- Η αύξηση του ποσοστού των επιχειρήσεων (και της αποδοτικότητάς τους) που εγκαθίστανται σε οργανωμένες περιοχές.

- Η επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ και η μείωση του ποσοστού ανεργίας στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές.

- Η βελτίωση της σχέσης εξαγωγών προς εισαγωγές βιομηχανικών προϊόντων.

- Η επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης των παραγωγικών επενδύσεων.

- Η καθαρή δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

- Η αύξηση της σχέσης παραγωγής τομέων καινοτομίας και πιστοποιημένων επιχειρήσεων προς τη συνολική βιομηχανική παραγωγή.

- Η μείωση της δανειακής επιβάρυνσης της ελληνικής μεταποίησης.

- Η βελτίωση του ισοζυγίου ιδρύσεις / πτωχεύσεις επιχειρήσεων.

4. Το υπό επεξεργασία ΣΠΑ (Μεταποίηση - Υπηρεσίες) αναλύεται σε επτά κεφάλαια, ως εξής:

Στο κεφ. Ι (ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ) επισημαίνονται οι επελθούσες εξελίξεις στην ελληνική μεταποίηση και τις υπηρεσίες, εντοπίζονται οι αντίστοιχες αδυναμίες και τα συναφή προβλήματα και αναλύονται οι διαγραφόμενες προοπτικές. Ως συνέπεια των αναλύσεων αυτών συμπεραίνεται ότι:

- Η μακροχρόνια κρίση της ελληνικής βιομηχανίας οδήγησε σε βελτιώσεις της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας. Οι βελτιώσεις αυτές ήταν αποτέλεσμα εκσυγχρονιστικών προσπαθειών που αναλήφθηκαν με επιτυχία από πολλές βιομηχανικές επιχειρήσεις. Τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν με εκσυγχρονιστικές δράσεις των επιχειρήσεων ήταν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- περιβάλλον μη ανταγωνιστικό,

- περιορισμένο εύρος εξειδίκευσης,

- περιορισμένη προώθηση προϊόντων,

- ένταση γνώσης,

- υψηλό κόστος παραγωγής,

- μη σύνδεση βιομηχανίας με πρωτογενή και τριτογενή τομέα,

- υστέρηση στο τεχνολογικό και διοικητικό εκσυγχρονισμό,

- αναντιστοιχία προσφοράς, ζήτησης ανθρώπινου δυναμικού,

- μη σύνδεση έρευνας και ανάπτυξης με την παραγωγική διαδικασία,

- χαμηλές περιβαλλοντικές επιδόσεις.

- Η κρίση, όμως, είχε και απώλειες, με συνέπεια να διακρίνονται σήμερα δύο ομάδες επιχειρήσεων (ένας ισχυρός πυρήνας εκσυγχρονισμένων μονάδων αλλά και ένα σημαντικό μέρος του τομέα που δεν μπόρεσε να προχωρήσει στις αναγκαίες προσαρμογές και βραδυπορεί). Επισημαίνεται, μάλιστα, ότι ο δυϊσμός αυτός εμφανίζει και έντονη γεωγραφική διάσταση με έξαρση των προβλημάτων σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας.

- Η ελληνική βιομηχανία αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα και δυσκολίες που δρουν ανασταλτικά στις αναπτυξιακές της προοπτικές. Τα προβλήματα αυτά σχετίζονται τόσο με δομικές αδυναμίες του ίδιου του τομέα όσο και με το γενι-

κότερο επιχειρηματικό περιβάλλον που διαμορφώνεται εξωγενώς.

- Οι πτωτικές τάσεις που χαρακτηρίσαν την πορεία της ελληνικής βιομηχανίας κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές από ανάλογα φαινόμενα που παρατηρούνται σε άλλες χώρες και περιγράφονται με το γενικό όρο “αποβιομηχάνιση”, που υποδηλεί μετατόπιση της βαρύτητας από τη βιομηχανία στις υπηρεσίες (μείωση της συμμετοχής της βιομηχανίας στο ΑΕΠ και στην απασχόληση). Επισημαίνεται, όμως, ότι στην Ελλάδα η κατάσταση εμφανίζεται διαφορετική επειδή η βιομηχανική βάση δεν υπήρξε ποτέ ανάλογα ισχυρή και συνεπώς, δεν μπορούμε, μάλλον, να μιλούμε για μακροχρόνια πορεία αποβιομηχάνισης. Αντιθέτως, εκτιμάται ότι υπάρχουν ακόμη οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για οριστική αντιστροφή των πτωτικών τάσεων και ταχύτερη, αυτοπροωθούμενη ανάπτυξη της βιομηχανίας με ταυτόχρονη ανάλογη άνοδο της απασχόλησης στον τομέα.

5. Στην τελευταία παράγραφο 4 του κεφ. I επιχειρείται μια συνοπτική εκτίμηση του Β' ΚΠΣ και συμπεραίνεται ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βιομηχανίας (ΕΠΒ) και η νέα βιομηχανική στρατηγική που σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε την περίοδο 1994 - 1999 στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στις θετικές εξελίξεις της ίδιας περιόδου. Ακολούθως, καταγράφονται τόσο οι βασικοί στόχοι της αναπτυξιακής βιομηχανικής πολιτικής που τέθηκαν με το ΕΠΒ όσο και τα καινοτόμα εργαλεία και θεσμοί που χρησιμοποιήθηκαν και παρατηρείται ότι είναι πρόωρο να εκτιμήσει κανείς τα αποτελέσματα της υλοποίησης των στρατηγικών στόχων που τέθηκαν. Σημειώθηκαν καθυστερήσεις στην εφαρμογή του ΕΠΒ, λόγω της χαμηλής θεσμικής προετοιμασίας της χρονικής

υστέρησης ενημέρωσης και ωρίμανσης των αποφάσεων από τους ιδιώτες και το κράτος. Παρέχεται, πάντως, η γενική εκτίμηση ότι η βελτίωση των δεδομένων της ελληνικής βιομηχανίας που της επιτρέπουν να εισέλθει στη νέα περίοδο ανταγωνισμού με σχετικά ευνοϊκούς όρους οφείλεται σε σημαντικό βαθμό και στη θετική επίδραση του Β' ΚΠΣ ενώ, εξάλλου, με το ΕΠΒ έχουν τεθεί οι βάσεις για πολύ πιο άμεση απόδοση αποτελεσμάτων κατά την προσεχή περίοδο.

6. Στο κεφ. II (ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ):

6.1 Επισημαίνονται οι νέες προκλήσεις, δηλαδή:

- η εισαγωγή του Ευρώ και η συμμετοχή της Ελλάδας στην ΟΝΕ με συνέπειες τα χαμηλά επιτόκια, την εξάλειψη του δραχμικού συναλλαγματικού κινδύνου, το περαιτέρω άνοιγμα των αγορών και την ενίσχυση του ανταγωνισμού αλλά και τη δημοσιονομική πειθαρχία όπως αυτή θα καθορίζεται από τα Σύμφωνα σταθερότητας και τις πιο ευέλικτες ρυθμίσεις στην αγορά εργασίας,

- οι εξελίξεις στην τεχνολογία,
- η προστασία του περιβάλλοντος για την οποία η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) έχει πλέον προσλάβει πολύ αυστηρά χαρακτηριστικά. Συναφώς, παρατηρείται ότι η περιβαλλοντική διάσταση θα πρέπει να ενσωματώνεται σ' όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας ώστε να αποτρέπεται ή να μειώνεται η παραγωγή ρύπων στην πηγή τους και να γίνεται ορθολογική διαχείριση των υλικών και ενεργειακών πόρων με στόχο την εισαγωγή καθαρών τεχνολογιών και την ουσιαστική συμμετοχή της βιομηχανίας στις προσπάθειες για την αειφόρο ανάπτυξη,

- η σύζευξη μεταποίησης και υπηρεσιών και
- η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στις εμπορικές συναλλαγές.

6.2 Διαμορφώνονται οι γενικοί και επιμέρους αναπτυξιακοί στόχοι στη νέα προγραμματική περίοδο, καταστρώνεται η στρατηγική του τομειακού προγράμματος και προτείνονται οι επί μέρους δράσεις της περιόδου αυτής.

Ειδικότερα:

- Ως κύριος στόχος κατά τη νέα προγραμματική περίοδο καθορίζεται η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την επιτυχή προσαρμογή της ελληνικής βιομηχανίας στις υπό παγκοσμιοποίηση συνθήκες ανοιχτών αγορών. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας όμως, δεν μπορεί να αγνοήσει την ανάγκη προαγωγής της απασχόλησης, σεβασμού του περιβάλλοντος και ισόρροπης ανάπτυξης του ελληνικού χώρου.

- Ο όρος “στρατηγική” στα πλαίσια του τομειακού προγράμματος για τη μεταποίηση- εμπόριο-υπηρεσίες αναφέρεται στο σύνολο ενεργειών και δράσεων που προτείνονται για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί.

6.3 Αναλύονται οι θεματικές ενότητες : υποστηρικτικές Υποδομές - Ειδικές επενδύσεις - Μικρομεσαίες και πολύ μικρές επιχειρήσεις και επισημαίνονται τα εξής :

- Η βελτίωση των υποστηρικτικών υποδομών περιορίζει το κόστος παραγωγής και διανομής, διευκολύνει τη λειτουργία των επιχειρήσεων και συμβάλλει στη δημιουργία περιβάλλοντος ελκυστικότερου για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων.

- Διευκρινίζεται ότι, για τις ειδικότερες ανάγκες του ΣΠΑ στην υποδομή κατατάσσονται όλοι εκείνοι οι παράγοντες οι οποίοι:

- αφορούν όλες τις μεγάλες ομάδες των επιχειρήσεων,

- βελτιώνουν τη σύνδεση των επιχειρηματικών συγκεντρώσεων με τα εθνικά έργα υποδομής,

- αποτελούν προϋπόθεση για αποτελεσματικότερη λειτουργία των επιχειρήσεων, εξασφαλίζοντας τη ροή των απαραίτητων υπηρεσιών και

- βελτιώνουν το επενδυτικό περιβάλλον και λειτουργούν ως πόλοι έλξεως νέων επενδύσεων.

- Η ενίσχυση της μεταποίησης μέσω ειδικών επενδυτικών προγραμμάτων αποτελεί συνέχεια των ανάλογων μέτρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας (ΕΠΒ) του Β΄ ΚΠΣ και αναφέρεται, κυρίως, στην εφαρμογή του αναπτυξιακού νόμου με τη σημερινή ή τη μελλοντική του μορφή. Οι ειδικές επενδύσεις έχουν κοινή στόχευση:

- τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής βιομηχανίας σε όλους τους τομείς και

- τη βελτίωση της διασύνδεσης βιομηχανίας - εμπορίου και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, με την ενίσχυση του εκσυγχρονισμού και της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που δρουν υποστηρικτικά προς τη μεταποίηση.

- Η αναμενόμενη ισχυροποίηση ενός νέου τύπου ανταγωνισμού, βασιζόμενου όχι στη χαμηλή τιμή αλλά στην υψηλή ποιότητα και τη διαφοροποίηση του προϊόντος, εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει ευνοϊκότερες συνθήκες για την ανάπτυξη

των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που διαθέτουν μεγαλύτερη ευελιξία και δυνατότητες προσαρμογής. Κρίνεται, συνεπώς, αναγκαία η στήριξη της ανάπτυξης των ΜΜΕ, οι οποίες μπορούν να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο τόσο στην ανάπτυξη όσο και στην αύξηση της απασχόλησης, αλλά και οι οποίες αποτελούν βασικό παράγοντα ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής τόσο στα αστικά κέντρα όσο και στην περιφέρεια. Ως συμπέρασμα, προκύπτει η ανάγκη διαμόρφωσης ειδικών μορφών στήριξης και μέτρων ενίσχυσης που πρέπει να απευθύνονται ειδικά στις ΜΜΕ, με ιδιαίτερη εξειδίκευση για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις της μεταποίησης, του εμπορίου και των υπηρεσιών.

6.4 Προσδιορίζονται οι οριζόντιες πολιτικές που αναφέρονται:

- στο περιβάλλον,
- στην κοινωνία της πληροφορίας,
- στην ποιότητα και την επιχειρηματική αριστεία,
- στην έρευνα και την καινοτομία και
- στο ανθρώπινο δυναμικό.

6.5 Προτείνονται δράσεις κατά θεματική ενότητα και ειδικότερα καταγράφονται οι στόχοι ως εξής:

- Στη θεματική ενότητα των Υποδομών, οι στόχοι για την ενίσχυση του Συστήματος ποιότητας προϊόντων, οι στόχοι των υποστηρικτικών υποδομών, οι στόχοι δημιουργίας υποδομών για τη στήριξη της διεθνούς παρουσίας της χώρας, οι στόχοι για την ενίσχυση των υποδομών διασύν-

δεσης των επιχειρήσεων, οι στόχοι για την ενίσχυση των υποδομών περιβαλλοντικής πολιτικής, οι στόχοι για την ενίσχυση των υποδομών πληροφορικής και οι στόχοι για την ενίσχυση των υποδομών προώθησης της καινοτομίας / νέων τεχνολογιών.

- Στη θεματική ενότητα των Ειδικών Επενδύσεων, οι στόχοι εκσυγχρονισμού των ελληνικών επιχειρήσεων, οι στόχοι των επενδύσεων για τη βελτίωση της ποιότητας, οι στόχοι των επενδύσεων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων και οι στόχοι των επενδύσεων για την προώθηση της καινοτομίας.

- Στη θεματική ενότητα των ΜΜΕ, οι στόχοι για τη δημιουργία ή ενίσχυση υποδομών στήριξης των ΜΜΕ, οι στόχοι για τη δημιουργία νέων ΜΜΕ και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των υφιστάμενων, και οι στόχοι για την ενίσχυση συνεργασιών ΜΜΕ.

7. Στο κεφ. IV (ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ) τονίζεται η αναγκαιότητα :

- Πραγματοποίησης οργανωτικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων.

- Εισαγωγής πλέγματος θεσμικών παρεμβάσεων τόσο για τη συμπλήρωση του υφιστάμενου πλαισίου όσο και για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των υφιστάμενων δομών και αναπτυξιακών εργαλείων. Οι θεσμικές αυτές παρεμβάσεις αναφέρονται τόσο στις υποδομές όσο και στις Ειδικές επενδύσεις. Αναλυτικότερα, στο κεφάλαιο των υποδομών, ανάγκη θεσμικών παρεμβάσεων εντοπίζεται στα ζητήματα της ποιότητας, των υποστηρικτικών υποδομών, των υποδομών περιβαλλοντικής στήριξης, των υποδομών πληροφορικής και των υποδομών καινοτο-

μίας. Εξάλλου, στο κεφάλαιο των Ειδικών επενδύσεων οι θεσμικές παρεμβάσεις πρέπει να στοχεύουν στην τροποποίηση και συμπλήρωση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου (Ν. 2601/1998) ώστε να παρέχεται η δυνατότητα ενίσχυσης και εμπορικών επιχειρήσεων, επιχειρήσεων υπηρεσιών μεταφορών και διαμεταφορών και μέσων μαζικής επικοινωνίας αλλά και να προστεθούν και οι νέες δράσεις που περιλαμβάνονται στο νέο ΣΠΑ (ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ). Επίσης, επιβάλλεται θεσμική ρύθμιση και για τη δικτύωση των επιχειρήσεων.

8. Στο κεφάλαιο VI (ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ) αναλύονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες αλλά και οι δυνατότητες του σχεδιασμού, επιχειρείται μια πρώτη εκτίμηση της συνέπειας μεταξύ στρατηγικής και στόχων, ποσοτικοποιούνται οι αναμενόμενες επιπτώσεις και στόχοι του νέου ΣΠΑ και αναπτύσσεται το ζήτημα της ευστοχίας του τρόπου εφαρμογής και παρακολούθησης του νέου ΣΠΑ, αλλά και το θέμα της εκτίμησης του βαθμού συνέπειας του ΣΠΑ με τις κοινοτικές πολιτικές.

9. Τέλος, στο κεφάλαιο VII (ΠΕΡΙΛΗΨΗ) ανακεφαλαιώνονται, συμπερασματικώς, τόσο οι γενικές κατευθύνσεις του ΣΠΑ, όσο και η στρατηγική και οι κύριες δράσεις του. Ειδικότερα στις γενικές κατευθύνσεις αναφέρεται ότι:

- Η συμμετοχή στην ΟΝΕ ανάγει την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας σε πρωταρχικούς παράγοντες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

- Οι νέες τεχνολογίες και η πληροφορική αναδεικνύονται σε στρατηγικό εργαλείο του ανταγωνισμού, με συνέπεια η στρατηγική του τομειακού προγράμματος μεταποίηση - υπηρεσίες να είναι εστιασμένη γύρω από τις νέες τεχνολογίες και την πληροφορική και να στοχεύει στη μεταφορά τεχνογνωσίας από το εξωτερικό και στην υποστήριξη της αντίστοιχης παραγωγικής λειτουργίας.

- Απαραίτητα στοιχεία για την οικονομική ανάπτυξη είναι ο εμπλουτισμός της μεταποίησης με νέους δυναμικά ανερχόμενους κλάδους προωθημένης τεχνολογίας, η παραγωγική ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της έρευνας, η ανάπτυξη των ερευνητικών κέντρων και η ανασύνθεση των εξαγωγών με νέα προϊόντα υψηλού τεχνολογικού περιεχομένου.

- Δομικό, επίσης, στοιχείο του τομειακού προγράμματος αποτελεί και η προσαρμογή της τεχνογνωσίας και των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την ευελιξία στις αγορές εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας.

- Τέλος, επισημαίνεται ότι ο σχεδιασμός δράσεων του νέου ΣΠΑ έλαβε υπόψη την εντεινόμενη επίδραση περιβαλλοντικών προβλημάτων και την ανάγκη ενίσχυσης των παραγωγικών αναδιαρθρώσεων για την εξισορρόπηση αρνητικών λειτουργιών του παρελθόντος, με διαρκή επίδωξη την ευρύτερη δυνατή δραστηριοποίηση του ιδιωτικού τομέα στη χρηματοδότηση έργων και δράσεων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΠΑ (ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ- ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η Ο.Κ.Ε. επιθυμεί να εκφράσει την καταρχήν σύμφωνη γνώμη της σε ό,τι αφορά το παρατιθέμενο περίγραμμα, το οποίο θεωρεί ότι καλύπτει σε ικανοποιητικό βαθμό τις αποτυπωμένες ανάγκες του δευτερογενούς τομέα και των υποστηρικτικών προς αυτόν υπηρεσιών σε θέματα υποδομών και επενδύσεων, προτείνοντας ταυτόχρονα σε επίπεδο ειδικών παρατηρήσεων κάποιες βελτιωτικές, κατά την γνώμη της, παρεμβάσεις σε ότι αφορά τον σχεδιασμό και τις διαδικασίες. Ωστόσο, η Ο.Κ.Ε. επιφυλάσσεται για την διατύπωση της ολοκληρωμένης άποψής της επί του συνολικού Εθνικού Σ.Π.Α., στο οποίο θα διατυπωθεί και η γενική εκτίμηση της Ο.Κ.Ε. για το σύνολο των τομεακών και περιφερειακών επιχειρησιακών σχεδίων.

2. Επιπροσθέτως η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει το γεγονός ότι στο παρόν σχέδιο αναγνωρίζεται ο ρόλος των μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων στο οικονομικό γίγνεσθαι, παράλληλα δε και η ανάγκη δημιουργίας πλαισίου για την στήριξή τους σε επίπεδο υποδομών και μηχανισμών, αλλά και από πλευράς θεσμών και διαδικασιών.

3. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί θετική την προσέγγιση που ακολουθήθηκε στο να αποτελέσει το μελλοντικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταποίηση-Υπηρεσίες (ΕΠΜΥ) φυσική συνέχεια του ισχύοντος σήμερα, δεδομένου ότι εξασφαλίζεται η διαχρονικότητα ιδιαίτερα επιτυχημένων αναπτu-

ξιακών εργαλείων. Τα παραπάνω εργαλεία εμπλουτιζόμενα κατά το στάδιο της εξειδίκευσης, με επιλέξιμες παρεμβάσεις που απορρέουν από τα σημερινά οικονομικά, τεχνολογικά και θεσμικά δεδομένα, θα επιτρέψουν την συνέχιση του ευνοϊκού επενδυτικού κλίματος που έχει εγκατασταθεί στην χώρα μας την τελευταία πενταετία.

4. Η πραγματικότητα αυτή οδηγεί την Ο.Κ.Ε. στο να εκφρασθεί υπέρ της μη διακοπής της επενδυτικής - αναπτυξιακής προσπάθειας κατά το χρονικό διάστημα που αναμένεται να μεσολαβήσει από την λήξη της περιόδου εφαρμογής του τρέχοντος ΕΠΒ μέχρι την έναρξη υλοποίησης του επομένου. Κάτι τέτοιο, ιδιαίτερα συνδυαζόμενο με την κρίσιμη περίοδο έναρξης λειτουργίας της ελληνικής οικονομίας υπό καθεστώς ΟΝΕ, πιστεύουμε ότι θα έχει δυσάρεστες επιπτώσεις. Για τον λόγο αυτόν, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει την γνώμη ότι πρέπει να επέλθει (γεφύρωση) των πλέον σημαντικών δράσεων, ιδιαίτερα δε αυτών που χαρακτηρίζονται από μια σχετικά μακροχρόνια διαδικασία υλοποίησης, όπως επί παραδείγματι τα ολοκληρωμένα πολυετή επιχειρηματικά σχέδια (business plans).

5. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί θετικό το γεγονός ότι στο νέο ΕΠΜΥ ενισχύονται οι εμπορικές δραστηριότητες και των υπηρεσιών ιδιαίτερα στο μέτρο που αυτές δρουν υποστηρικτικά προς τη μεταποίηση.

6. Όπως παρατηρήθηκε και προηγουμένως το νέο ΕΠΜΥ πρόκειται να

εμπλουτισθεί με επιπρόσθετες δράσεις που θα το καθιστούν ικανό να καλύψει σύγχρονες ανάγκες. Εξ'αυτού αποδεικνύεται η σκοπιμότητα έγκαιρης συμπλήρωσης των θεσμικών και διαδικαστικών καθεστώτων που θα θεωρηθούν απαραίτητα για την εύρυθμη διεκπεραίωση των νέων παρεμβάσεων.

Τούτο οδηγεί σε ανάγκη εγκατάστασης μηχανισμών προσομοίωσης υλοποίησης που θα επιτρέψουν την επισήμανση των όποιων δυσλειτουργιών και την έγκαιρη άρση τους πριν από την έναρξη της περιόδου εφαρμογής του νέου ΕΠΜΥ. Επισημαίνεται ότι διαδικαστικά ή θεσμικά προβλήματα που θα προκύψουν εκ των υστέρων, συνδυναζόμενα με τους νέους κανονισμούς που θα διέπουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία κατά την περίοδο 2000-2006, είναι δυνατόν να οδηγήσουν σε απώλειες σημαντικών κοινοτικών πόρων.

Από την άλλη πλευρά η πενταετής εμπειρία η οποία έχει αποκομισθεί από την εφαρμογή των δράσεων του τρέχοντος ΕΠΒ πρέπει ενδεχομένως να οδηγήσει το Υπουργείο σε επανασχεδιασμούς των σήμερα ισχυόντων κανονισμών, καθώς και των απορρεουσών από αυτούς διαδικασιών τόσο σε επίπεδο αξιολόγησης όσο και σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση των επιμέρους έργων.

7. Άμεσα σχετιζόμενη με την παραπάνω επισήμανση είναι η ανάγκη άρσης των δυσλειτουργιών οι οποίες εμπόδισαν την αποτελεσματική υλοποίηση παρεμβάσεων του Κοινωνικού Ταμείου στο τρέχον ΕΠΒ, παρατήρηση η οποία πρέπει, κατά την γνώμη μας, να ληφθεί υπόψη για το σύνολο των επιχειρησιακών προγραμμάτων του υπό κατάρτιση ΣΠΑ.

8. Επίσης, λαμβανομένου υπόψη ότι σημαντικό τμήμα της ελληνικής βιομηχανίας σχετίζεται άμεσα με δραστηριότητες πρώτου επιπέδου μεταποίησης προϊόντων του πρωτογενούς τομέα με σαφώς αποτυπωμένες ανάγκες αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού, η Ο.Κ.Ε. τοποθετείται υπέρ της άμβλυνσης των περιοριστικών κανόνων σε ό,τι αφορά τις κρατικές ενισχύσεις επί των αναγκαίων παρεμβάσεων στον προαναφερθέντα χώρο, όπως αυτοί εκφράζονται από την κοινή Υπουργική Απόφαση 55472/24.4.97 των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης. Κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και του Υπουργείου Γεωργίας απαιτείται ενδυνάμωση της συνεργασίας τους λόγω της αλληλοανάληψης τομεακών προγραμμάτων. Χρειάζεται επίσης να υπάρξει συντονισμός του σχεδιασμού και της υλοποίησης του ΕΠΜΥ με τον προγραμματισμό του Υπουργείου Παιδείας ως προς την κάλυψη των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό από το εκπαιδευτικό σύστημα, και με την δραστηριότητα του υπουργείου Εργασίας στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης, με στόχο να προβλεφθούν συγκεκριμένες δράσεις, που επιδιώκουν:

α. τον εμπλουτισμό του εκπαιδευτικού συστήματος με νέες ανάγκες τεχνικής και τεχνολογικής εκπαίδευσης και

β. τη διαμόρφωση ενός συστήματος ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, ικανό να ανταποκριθεί στις ανάγκες των επιχειρήσεων που βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητά τους και τον τεχνολογικό τους εξοπλισμό, ιδιαίτερα δε στις ανάγκες των ΜΜΕ.

Τα προαναφερθέντα προσλαμ-

βάνουν ιδιαίτερη σημασία εάν ληφθεί υπόψη η αποτυπωμένη επιδίωξη του σχεδιαζόμενου ΕΠΜΥ για σύνδεση του δευτερογενούς τομέα με τον πρωτογενή και τριτογενή.

9. Μια άλλη παράμετρος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη συνίσταται στην εξυπηρέτηση της δυνατότητας υποβολής ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων που να καλύπτουν σε οριζόντιο επίπεδο το σύνολο των παρεμβάσεων τις οποίες μια επιχείρηση θεωρεί επιβεβλημένες στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου επενδυτικού της προγραμματισμού. Θα πρέπει όμως, να δίνεται η δυνατότητα ταυτόχρονης υποβολής επενδυτικών έργων που να καλύπτονται από περισσότερα του ενός υποπρογραμμάτων ή μέτρων του νέου ΕΠΜΥ, υπό την προϋπόθεση ότι κάτι τέτοιο εξυπηρετεί την έννοια της ολοκληρωμένης παρέμβασης. Εφόσον η παραπάνω προσέγγιση γίνει αποδεκτή και δεδομένου ότι η ανάγκη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων προβλέπεται να καλύπτεται και από άλλα επιχειρησιακά προγράμματα εκπορευόμενα από το Υπουργείο Ανάπτυξης (ΕΠΕ-ΕΠΕΤ), κρίνεται σκόπιμη η παροχή δυνατότητας στις επιχειρήσεις για υποβολή πολυτομεακών προτάσεων που θα έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα καλύπτοντας και τις επενδυτικές τους ανάγκες που αφορούν τους τομείς ενέργειας και έρευνας-τεχνολογικής ανάπτυξης. Κάτι τέτοιο βέβαια προϋποθέτει την ταυτόχρονη προκήρυξη του συνόλου των επιχειρησιακών προγραμμάτων που καλύπτουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων, καθώς και θεσμικές και διαδικαστικές ρυθμίσεις που θα καθιστούν αυτό δυνατόν.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι πρέπει να ενισχυθεί η σύνδεση της βιομηχανίας με τον

πρωτογενή και τον τριτογενή τομέα και ότι εάν αυτό δεν πραγματοποιηθεί, θα επιδεινωθεί η θέση της βιομηχανίας με τις νέες προκλήσεις και παρεμβάσεις της τεχνολογίας στον πρωτογενή τομέα και στην παγίωση των εμπορικών δικτύων.

Για την εξυπηρέτηση των ανωτέρω η Ο.Κ.Ε. εκφράζει την άποψη ότι θα πρέπει να επιδιωχθεί μια στενότερη διασύνδεση των επιχειρησιακών προγραμμάτων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης με τον ισχύοντα αναπτυξιακό νόμο, στον οποίο θα πρέπει να επέλθουν τροποποιήσεις με στόχο την εναρμόνιση επιμέρους άρθρων του με την φιλοσοφία η οποία διέπει τις δράσεις των Επιχειρησιακών προγραμμάτων Βιομηχανίας-Υπηρεσιών, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

Ανάλογη προσέγγιση θα πρέπει να ακολουθηθεί στην περίπτωση πιθανών δράσεων του νέου επιχειρησιακού προγράμματος περιβάλλοντος που θα προβλέπουν ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις.

10. Η προοπτική ολοκληρωμένων αναπτυξιακών επενδυτικών σχεδίων που εκτός από την συμπληρωματικότητα των οικονομικών τομέων θα συνδυάζονται με κριτήρια περιφερειακής ανάπτυξης, προστασίας της αειφόρου ανάπτυξης και ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού, απαιτείται να στηριχθεί, ώστε κατά την αξιολόγηση και έγκριση των προγραμμάτων, θα χρησιμοποιείται και το κριτήριο της ολοκληρωμένης παρέμβασης.

Έτσι θα δοθεί ισχυρό μήνυμα προς τους φορείς για ύπαρξη πολιτικής προτεραιότητας στην ολοκληρωμένη περιφερειακή ανάπτυξη, με βασικούς στόχους την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

11. Οι στόχοι και οι προτεινόμενες δράσεις θα πρέπει να στηρίζουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ελληνικής βιομηχανίας, την εξειδίκευσή της και τον εξαγωγικό της προσανατολισμό. Η κλαδική της ενίσχυση αποφεύγεται ή τουλάχιστον δεν γίνεται κατανοητή ότι επιδιώκεται να εφαρμοσθεί από το Γ' ΚΠΣ.

12. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι απουσιάζει η ιδιαίτερη αναφορά ανάπτυξης της αγροτοβιομηχανίας στα πλαίσια του υπό εξέταση ΕΠΜΥ.

13. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι οι επιχειρήσεις των αγροτικών συνεταιρισμών πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες πρόσβασης και χρηματοδότησης με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, όπως αυτές κατηγοροποιούνται από το προτεινόμενο ΕΠΜΥ, περιλαμβανομένων και των ΜΜΕ. Η ενίσχυση της καθετοποίησης των επιχειρηματικών μονάδων και η εντατικοποίηση των πολλαπλασιαστικών τους οικονομικών και κοινωνικών ωφελειών, δεν μπορεί να επιτευχθεί διαμέσου των επιμέρους και αποσπασματικών ενεργειών και δράσεων για τις ΜΜΕ.

Ως επιλέξιμες δράσεις μπορεί να θεωρηθούν μεταξύ άλλων, η διασφάλιση της ποιότητας και της περιβαλλοντολογικής συμβατότητας στην παραγωγική διαδικασία των διαδοχικών σταδίων, η κατοχύρωση ποιοτικά διαφοροποιημένων προϊόντων, η ενίσχυση υπηρεσιών, η προώθηση ενεργειών δικτυώσεων και συνεργασιών, η ενίσχυση κινήτρων συγχωνεύσεων, η συλλογική προώθηση προϊόντων, οι ενέργειες για την διάσωση ΜΜΕ.

14. Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε δρά-

σεις που θα δίνουν έναν εξωστρεφή χαρακτήρα της ελληνικής βιομηχανίας με μέτρα όπως:

- σχέδια προώθησης προϊόντων ονομασίας προέλευσης και τοπικών προϊόντων,
- υποβοήθηση εξαγωγών σε τομείς με μελλοντική ανάπτυξη,
- υποστήριξη τοπικών και ενδιαμέσων φορέων για την στήριξη των εξαγωγών με την προώθηση σχεδίων Αγροτικής Ανάπτυξης και εξαγωγών,
- προώθηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων προβολής για την βελτίωση του βαθμού αναγνωρισιμότητας των ελληνικών προϊόντων.

Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω έχουν ιδιαίτερη σημασία για σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων που συνθέτουν το αγροτοβιομηχανικό δυναμικό της χώρας.

15. Η περιφερειακή ανάπτυξη, ειδικότερα στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές, και κατά κανόνα όπου δραστηριοποιούνται μεσαίες ή μικρές επιχειρήσεις, απαιτεί την ενίσχυση σε στελέχη των περιφερειακών και τοπικών θεσμών και οργάνων άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής, καθώς και των δυνατοτήτων αξιολόγησης των αναγκών.

Το ΕΠΜΥ πρέπει να μεριμνήσει για αυτή την πλευρά της υποδομής, αφιερώνοντας πόρους στην ενίσχυση των Γραφείων Βιομηχανικής Αλλαγής, σε Νομαρχιακό επίπεδο, και της στελέχωσης των περιφερειών στον τομέα αυτό, ενισχύοντας τα γραφεία ή τα τμήματα Βιομηχανικής πολιτικής.

16. Επισημαίνεται ότι η άσκηση βιομηχανικής πολιτικής δεν μπορεί να αποκλίνει από το βασικό στόχο κάθε οικονομικής πολιτικής πού είναι η αύξηση της απασχόλησης και η κατά προτεραιότητα ενίσχυση των επενδύσεων εκείνων πού δημιουργούν νέες μόνιμες και καθαρές θέσεις εργασίας. Μέσα στα πλαίσια αυτά επισημαίνεται η παράληψη αναφοράς της αναγκαιότητας αύξησης των θέσεων εργασίας μεταξύ των κυρίων δράσεων του Σ.Π.Α. (Μεταποίηση - Υπηρεσίες): Περίληψη, παρ.2 Στρατηγική - Κύριες Δράσεις.

17. Στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση των Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων υπάρχει μια πολύ σοβαρή καινοτομία: εγκαταλείπεται το σημερινό σύστημα συνδιαχείρισης των εθνικών κρατών και της Ε.Ε. των διαρθρωτικών σχεδίων και προγραμμάτων, και υιοθετείται ένα νέο σύστημα με το οποίο αναβαθμίζεται η ευθύνη των κρατών με ταυτόχρονη όμως συμμετοχή και των κοινωνικών φορέων.

Η μεταρρύθμιση αυτή αποτελεί,

πράγματι, ουσιαστική προσπάθεια, οικοδόμησης ενός νέου μοντέλου συνεργασίας και σύμπραξης των κοινωνικών φορέων που καλούνται να συν-διαμορφώσουν τις συνιστώσες της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας σ' ολόκληρο το φάσμα της οικονομικο-κοινωνικής δραστηριότητας. Με το νέο αυτό μοντέλο η εξουσία παραχωρείται από την Ε.Ε. στα κράτη και τους κοινωνικούς εταίρους που την συν-ασκούν.

Το εύρος της σύμπραξης των κοινωνικών φορέων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση μπορεί να οδηγήσει σε δράσεις και επιλογές:

- Μέτρων για την περιφερειακή ανάπτυξη.
- Αποτελεσματικής χρησιμοποίησης του εργατικού δυναμικού.
- Απρόσκοπης αλλά και κοινωνικά αποδεκτής λειτουργίας της αγοράς εργασίας.
- Αντιμετώπιση της ανεργίας.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Α. Τομείς παρέμβασης

Α.1. Υποδομές και υποστηρικτικές δράσεις

• Οι υποδομές θεωρούνται από το ΣΠΑ ως σημαντική διαρθρωτική παρέμβαση που σκοπεύει στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων που εμποδίζουν τις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος παραγωγής, να διευκολύνουν την εμπορική τους διείσδυση, να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους κ.α. Η Ο.Κ.Ε., όμως, θεωρεί αναγκαίο να επισημάνει ότι η χωροταξική κατανομή των υποδομών θα πρέπει να λειτουργεί συμπληρωματικά και με τα κριτήρια περιφερειακής ανάπτυξης και λειτουργίας των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ). Επίσης, κατά την άποψη της Ο.Κ.Ε. πρέπει να συνεκτιμηθούν οι αιτίες της καθυστέρησης στην απορρόφηση των κονδυλίων του Β' ΚΠΣ για τις υποδομές και συνεπώς και των εκ της καθυστέρησης αυτής επιπτώσεων στην αξιοποίηση των υφισταμένων συγκριτικών πλεονεκτημάτων.

• Στο υπό επεξεργασία ΣΠΑ (σελ.14) γίνεται αναφορά ότι στις υποδομές θα προωθηθούν κυρίως μεγάλα έργα από άλλα ταμειακά προγράμματα του ΣΠΑ, ενώ το ΣΠΑ θα καλύψει ειδικές κατηγορίες υποδομών και θα έχουν την δυνατότητα ένταξής τους όλες οι επιχειρήσεις ή μεγάλες ομάδες επιχειρήσεων. Η Ο.Κ.Ε. κρίνει ότι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην συμμετοχή των ΜΜΕ στις παρεμβάσεις στον τομέα των υποδομών και των υποστηρικτικών δράσεων, επειδή οι ΜΜΕ είναι επιχειρήσεις με μειωμένη δυνατότητα προώθησης αυτο-

δύναμων επενδύσεων στον τομέα των υποδομών που όμως είναι απαραίτητες για να επιτευχθεί η ένταξή της στο παραγωγικό και εμπορικό δίκτυο δράσης. Τέλος, κατά την άποψη της Ο.Κ.Ε. οι υποδομές δεν πρέπει να λειτουργήσουν προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του δυϊσμού, της διαστρέβλωσης του ανταγωνισμού και της επιδείνωσης της οικονομικής σημασίας των ΜΜΕ.

Συμπληρωματικά με τα παραπάνω, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει την αναγκαιότητα της έγκαιρης ολοκλήρωσης των ευρύτερων υποδομών εθνικής σημασίας, οι οποίες θα λειτουργήσουν υποστηρικτικά στο υπό επεξεργασία Σχέδιο Προγράμματος Περιφερειακής Ανάπτυξης για τη μεταποίηση και τις υπηρεσίες και θα συμβάλει στην επιτυχέστερη επίτευξη των στόχων του.

Α.2. Ειδικές επενδύσεις

Τόσο το τρέχον ΕΠΜΥ όσο και το διαχρονικά εξελισσόμενο Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο Επιχορηγήσεων και Κινήτρων (Ν. 1892-2234-2601) εγκατέστησαν ικανοποιητικούς μηχανισμούς με στόχο την ενίσχυση ειδικών επενδυτικών πρωτοβουλιών που αποσκοπούσαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων, τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία τους, την προώθηση της ποιότητας, τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την εξοικονόμηση ενέργειας. Αντίστοιχες δράσεις ενθαρρύνθηκαν είτε για το σύνολο της επικράτειας είτε για ορισμένες περιοχές μέσω

των Πρωτοβουλιών RETEX, INTERREG, MME.

Ένας απολογισμός της όλης προσπάθειας, όπως αυτή εξελίχθηκε ιδιαίτερα τα τελευταία 3-4 χρόνια, οδηγεί σε αρκετά ικανοποιητικά συμπεράσματα, που συνοψίζονται στην αναστροφή της τάσης αποβιομηχάνισης και στη θετική εξέλιξη κατά την τελευταία διετία του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής, γεγονός που συνέπεσε με τη σταδιακή ένταξη επενδυτικών πρωτοβουλιών που ανελήφθησαν από το 1995 και μετά στον παραγωγικό ιστό της χώρας.

Ταυτόχρονα, η θεσμοθέτηση μέσω του ΕΠΒ και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών ενιαίων κινήτρων για το σύνολο της επικράτειας, επέτρεψε μεταξύ άλλων και στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Νομό Αττικής και που συνιστούν το 40% του βιομηχανικού δυναμικού της χώρας να προχωρήσουν στην υλοποίηση επενδυτικών πρωτοβουλιών που αφενός ήσαν περιβαλλοντικά συμβατές, αφετέρου δε εθεωρούντο κρίσιμες για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους και γι αυτή ακόμα την επιβίωσή τους.

Από την άλλη πλευρά, μία φθίνουσα πορεία δεκαετιών δεν αναστρέφεται οριστικά μέσα σε μία πενταετία. Ως εκ τούτου, η γενικά χαμηλή ανταγωνιστικότητα εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να συνιστά κεντρικό πρόβλημα της ελληνικής βιομηχανίας.

Τα κύρια αίτια που οδηγούν στην πραγματικότητα αυτή συνοψίζονται ως ακολούθως:

- χαμηλός βαθμός διοικητικού εκσυγχρονισμού,
- έλλειψη υποδομών,

- εσωστρέφεια,
- μικρό μέγεθος αγοράς και επιχειρήσεων,
- ποιότητα παραγομένων προϊόντων και παρεχομένων υπηρεσιών,
- έλλειμμα σε έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, καινοτομία και σχεδιασμό προϊόντων.

Τα παραπάνω συνηγορούν στη συνέχιση της προσπάθειας ενίσχυσης ειδικών επενδυτικών πρωτοβουλιών, στο πλαίσιο της νέας περιόδου διαρθρωτικών παρεμβάσεων, αφού ληφθούν υπόψη τόσο οι θετικές ή αρνητικές εμπειρίες που προέκυψαν από τη μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενη επενδυτική πολιτική όσο και οι διεθνείς τάσεις-προκλήσεις όπως διαμορφώνονται στις μέρες μας και που συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- ένταση και πολυπλοκότητα των τεχνολογικών εξελίξεων,
- αυξανόμενος παγκόσμιος ανταγωνισμός και οι νέες συμφωνίες στα πλαίσια του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ),
- πορεία προς την ΟΝΕ,
- προϊούσα υποκατάσταση δασμών και επιδοτήσεων από τεχνικά, περιβαλλοντικά κ.λπ. εμπόδια,
- υποχώρηση του καθαρά παραγωγικού τομέα και συνάρτησή του με τον τομέα των υπηρεσιών.

Με βάση τα προαναφερθέντα η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την σχεδιαζόμενη συνέχιση της ενίσχυσης μέσα από το επόμενο ΕΠΜΥ, τόσο των επιχειρηματικών σχεδίων για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας

επιλεγμένων επιχειρήσεων, όσο και των παρεμβάσεων για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τα επιχειρηματικά σχέδια προτείνεται να προβλεφθούν τρεις κατηγορίες, που να καλύπτουν η μια εκάστη τις ανάγκες για ενίσχυση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων μεγάλων επιχειρήσεων (250 άτομα και άνω), μεσαίων (50-250) και μικρών (μέχρι 50 άτομα), με ανάλογη πρόβλεψη για τους μέγιστους και ελάχιστους προβλεπόμενους προϋπολογισμούς ανά κατηγορία.

Από πλευράς επιλεξιμών παρεμβάσεων, προτείνεται να διατηρηθούν οι σήμερα ισχύουσες και να διευρυνθούν τόσο με την προσθήκη των επιλεξιμών στο πλαίσιο του μέτρου 3.2 του τρέχοντος ΕΠΒ, όσο και των προβλεπομένων στα σχεδιαζόμενα ΕΠΕ και ΕΠΕΤ, υπό την προϋπόθεση ότι ο συνδυασμός τους υπηρετεί την έννοια ενός ολοκληρωμένου επιχειρηματικού σχεδίου με σαφείς προδιαγεγραμμένους στόχους.

Δεδομένου ότι προβλέπεται πιστοποίηση των επιτυγχανομένων στόχων σε ετήσια βάση από το αποτέλεσμα της οποίας εξαρτάται και η συνέχιση της συγχρηματοδότησης, η Ο.Κ.Ε. είναι της γνώμης ότι σημαντικές περικοπές σε φυσικό αντικείμενο ή σε προϋπολογισμούς των εγκρινομένων επιχειρηματικών σχεδίων θα πρέπει να νομιμοποιούν άμβλυνση των αρχικά προδιαγεγραμμένων ετησίων στόχων.

Προτείνεται επίσης στα επιχειρηματικά σχέδια μεγάλου χρονικού ορίζοντα υλοποίησης, να παρέχεται η δυνατότητα ενδιάμεσης αναθεώρησης με επαναπροσδιορισμό των υπολειπομένων παρεμβάσεων και κατ'επέκταση των στόχων, ιδιαίτερα εφόσον η πρώτη φάση υλοποίησης έχει θεωρηθεί επιτυχής.

Σε ό,τι αφορά στον τεχνολογικό εξοπλισμό των επιχειρήσεων, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει την σύμφωνη γνώμη για την διατήρησή του, επισημαίνοντας την ανάγκη προσαρμογής των επιλεξιμών παρεμβάσεων στα νέα δεδομένα, ιδιαίτερα με την θεώρηση ως επιλεξιμών δαπανών βιομηχανικού σχεδιασμού, μεταφοράς τεχνογνωσίας κ.λπ., ενώ επισημαίνεται η ανάγκη σαφούς καθορισμού κριτηρίων που χαρακτηρίζουν παρεμβάσεις στην παραγωγική διαδικασία ως υπηρετούσες την έννοια της ευελιξίας της.

Τέλος, δεδομένου ότι εκ της φύσεώς τους οι επενδύσεις τεχνολογικού εκσυγχρονισμού δεν συνοδεύονται κατ' ανάγκην από αύξηση θέσεων εργασίας, θα πρέπει η μεταβλητή αυτή να ληφθεί υπόψη.

A.3. Μικρομεσαίες και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις

Δίνεται έμφαση στην ενίσχυση του ρόλου των ΜΜΕ οι οποίες διαθέτουν μεγαλύτερη ευελιξία και ικανότητα προσαρμογής.

Η στήριξη της ανάπτυξης τους όμως θα πρέπει να βασιστεί σε ολοκληρωμένη αναπτυξιακή προσέγγιση που θα εκμεταλλεύεται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα περιφερειακά και τομεακά, ενώ θα εγκαθιστά σαφή σχέση μεταξύ της πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς παραγωγής. Να επισημανθεί ότι η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων κρίνεται από την διαφοροποίηση τους η οποία αρχίζει από την παραγωγή της πρώτης ύλης, δηλαδή την βελτίωση της ποιότητας στον πρωτογενή τομέα και επεκτείνεται σε όλα τα ενδιάμεσα προϊόντα μέχρι την διάθεση του προϊόντος στην αγορά. Με τον τρόπο αυτό ενδυναμώνεται και η δικτύωση μεταξύ των επι-

χειρήσεων του δευτερογενούς τομέα με επιχειρήσεις του τριτογενούς και πρωτογενούς λειτουργώντας συμπληρωματικά.

Επίσης, η ενίσχυση της εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης θα πρέπει να είναι ένας από τους βασικότερους στόχους των ΜΜΕ.

Ως προς την κατάσταση που επικρατεί σήμερα, η Ο.Κ.Ε. σημειώνει τα ακόλουθα:

- Οι πρόσφατες εξελίξεις για την μελλοντική πορεία της Ε.Ε. σηματοδοτούν και σημαντικές αλλαγές και σε εθνικό επίπεδο, καθιστώντας πιο αναγκαία από κάθε άλλη φορά την κατοχύρωση ενός μακροχρόνιου σχεδιασμού οικονομικής, κοινωνικής και περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας. Η αλληλοσυμπληρωματικότητα και η αλληλοσύνδεση των κοινοτικών πολιτικών θα πρέπει να εφαρμοσθούν και σε εθνικό επίπεδο κατά τον σχεδιασμό του Γ' ΚΠΣ και κατ'επέκταση των επιμέρους επιχειρησιακών προγραμμάτων και συνεπώς του ΕΠΜΥ.

- Κατά την υλοποίηση του Β' ΚΠΣ-ΕΠΒ, η σύνδεση των τριών τομέων (πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς) δεν ήταν κατοχυρωμένη στα πλαίσια μιας συνολικής πολιτικής, αλλά οι συνδέσεις απορρέουν είτε από τα επιμέρους προγράμματα και δράσεις που περιλαμβάνονται στο ΕΠΒ και στον αναπτυξιακό νόμο, είτε ρυθμίζονται από τις συνθήκες της αγοράς εκ των υστέρων.

- Η ρύθμιση της διασύνδεσης των τομέων με βάση τα άρθρα 23α και 23β, δεν μπόρεσε να δημιουργήσει μια αποτελεσματική διασύνδεση μεταξύ των τριών τομέων, αλλά κυρίως περιορίστηκε στην ενίσχυση πολιτικών και προγραμμάτων για την βελτίωση του Ανταγωνισμού μεταξύ

μόνο του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα. Άλλωστε, οφείλει να υπογραμμισθεί, ότι το πρόγραμμα για τις ΜΜΕ αντιμετώπισε σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίησή του, γεγονός που υποχρέωνε τις κεντρικές υπηρεσίες στην έκδοση νέων διατάξεων για την διευκόλυνση επενδυτικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ.

- Κατά την συγκρότηση του Γ' ΚΠΣ-ΕΠΜΥ αναφέρεται ότι θα προωθηθούν ολοκληρωμένα επιχειρησιακά σχέδια με σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την ενίσχυση των πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην οικονομία γενικότερα. Η πρακτική αυτή υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ, καθιστά απαραίτητο να δοθεί προτεραιότητα σε καθετοποιημένες επιχειρησιακές μονάδες ιδιωτικού και συνεταιριστικού νομικού καθεστώτος χρηματοδοτικών οργανισμών, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων μεταφορών και συστημάτων logistics, στις εταιρείες παροχής υπηρεσιών και εφαρμοσμένης ευθύνης. Οι σχετικές ενέργειες και δράσεις των οποίων θα εντάσσονται στο πλαίσιο σαφών, συνολικών και συνεκτικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης.

Το Β' Κ.Π.Σ. εξέτασε και υλοποίησε την πολιτική ενίσχυσης των δικτύων (clusters) επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις διεθνείς τάσεις δημιουργίας ανταγωνιστικών συγκεντρώσεων επιχειρήσεων σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο. Η δραστηριότητα αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη και θα αξιολογείται ενώ ολοκληρώνεται. Είναι όμως αναγκαίο να προβλεφθεί από τώρα το σχέδιο του ΕΠΜΥ, η συνέχιση και διεύρυνση της πολιτικής αυτής που αποτελεί ουσιαστική διεξοδό για σημαντικό μέρος των ΜΜΕ της χώρας.

Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι η πολιτική αυτή είναι αναγκαία έτσι

ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υποδομής που χρειάζονται οι ΜΜΕ για να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που θα προσφέρει το ΕΠΜΥ, και να μην παρατηρούνται φαινόμενα συρρίκνωσης, όπως για παράδειγμα αυτό του ΕΟΜΜΕΧ.

B. Οριζόντιες πολιτικές

B.1. Περιβάλλον

Η ανάγκη διαμόρφωσης στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης συνεπάγεται σχεδιασμό οικονομικής ανάπτυξης με παράλληλη μέριμνα την προστασία του περιβάλλοντος, γεγονός το οποίο εκφράζεται διεθνώς ή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης από μία σειρά βασικών αξόνων, όπως:

- Το Πρωτόκολλο του Κυότο για την μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.
- Το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τη σταδιακή απόσυρση βιομηχανικών αερίων, που αποικοδομούν τη στοιβάδα του όζοντος στην ανώτερη ατμόσφαιρα.
- Το 5ο Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Περιβάλλον «Στόχος η Αειφορία».
- Την ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Λευκή Βίβλος για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας).
- Την Οδηγία της Ε.Ε. για τα υλικά συσκευασίας.
- Τον Κανονισμό 880/92 για την περιβαλλοντική σήμανση των προϊόντων (eco label).

- Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου (EMAS).

Οι παραπάνω άξονες οδήγησαν στην αναγκαιότητα σχεδιασμού ολοκληρωμένων πολιτικών που κατατείνουν στην εξυπηρέτηση δύο στόχων, οι οποίοι σε μία πρώτη προσέγγιση ίσως να μην εμφανίζονται σαν συμβατοί καθώς το επιπρόσθετο κόστος, το οποίο συνεπάγεται η εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής επιβραδύνουν την οικονομική ανάπτυξη.

Ειδικότερα, για την περίπτωση της βιομηχανίας, η οποία είναι σημαντικός παράγων περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, έχει υποστηριχθεί εκτεταμένα ότι το κόστος από την εφαρμογή σε αυτήν περιβαλλοντικής πολιτικής που να υπακούει στις αρχές της αειφορίας θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητά της.

Με δεδομένο ότι το διεθνές περιβάλλον διαμορφώνει συνθήκες, οι οποίες σηματοδοτούν την εισαγωγή της περιβαλλοντικής παραμέτρου στις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής σχετικά με την ελληνική βιομηχανία, στόχος του παρόντος είναι η διαμόρφωση μιας συνδυασμένης δέσμης παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης με βασική επιδίωξη η εφαρμοζόμενη περιβαλλοντική πολιτική όχι μόνον να μην έχει αρνητικές επιπτώσεις σε όρους ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης, αλλά να καταστεί δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ως μοχλός βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι τόσο ο αναπτυξιακός νόμος όσο και το τρέχον ΕΠΒ, καθώς και η Πρωτοβουλία RETEX είχαν ήδη προβλέψει παρεμβάσεις υποστηρικτικές προς την επίτευξη περιβαλλοντικής συμβατότητας της ελληνικής μεταποίησης (ειδικές επενδύσεις Ν.

1892-2601, εισαγωγή καθαρών τεχνολογιών μέσω της δράσης 3.2 του ΕΠΒ, κ.λπ.), ενώ ανάλογες επενδύσεις που είχαν περισσότερο τον χαρακτήρα ενίσχυσης των περιβαλλοντικών υποδομών για τη βιομηχανία υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του μέτρου 1.2 του ΕΠΒ (Δράση 1.2.2.). Τέλος, η ενθάρρυνση παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας και εισαγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας συνέτειναν έστω και έμμεσα προς την ίδια κατεύθυνση.

Η τελευταία πενταετία έδωσε, κατά συνέπεια, τη δυνατότητα εντατικοποίησης των προσπάθειών για ανάληψη περιβαλλοντικών επενδύσεων που εξυπηρετούν την ελληνική βιομηχανία. Παρά ταύτα, τα αποτελέσματα δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν σαν ικανοποιητικά, τόσο λόγω των καθυστερήσεων που χαρακτήρισαν την έναρξη υλοποίησης του ΕΠΒ, όσο και εκ του γεγονότος ότι οι ίδιοι οι επενδυτές παρά την προϊούσα περιβαλλοντική ευαισθητοποίησή τους είχαν στραμμένη την προσοχή κυρίως στην υλοποίηση περιβαλλοντικών επενδύσεων που στόχευαν στην καταπολέμηση της προκαλούμενης ρύπανσης, με απώτερο στόχο την απόκτηση συμβατότητας προς τις θεσμοθετημένες εθνικές ή Κοινοτικές προδιαγραφές ποιότητας αέρος, νερών, κ.λπ., παραβλέποντας την ανάγκη υλοποίησης παρεμβάσεων για πρόληψη της ρύπανσης μέσω της εισαγωγής καθαρών τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία.

Επιπλέον σημειώνουμε πως, οι καθυστερήσεις οι οποίες χαρακτήρισαν την πορεία της εθνικής νομοθεσίας σε ό,τι αφορά μία πολιτική για τα υλικά συσκευασίας, δεν κατέστησαν δυνατή την εγκατάσταση ενός πλαισίου κανόνων οι οποίοι θα επέτρεπαν σε υποψήφιους επενδυτές την σχεδίαση επενδύσεων, που θα υπηρετούσαν τις εξ' αυτής της νομοθεσίας απορρέ-

ουσες νέες ανάγκες. Τέλος, σημαντικές ελλείψεις εξακολουθούν να υπάρχουν σε ό,τι αφορά τις περιβαλλοντικές υποδομές σε περιοχές οργανωμένων βιομηχανικών συγκεντρώσεων, που κυμαίνονται από πλήρη έλλειψη μέχρι απουσία συμπληρωματικών έργων απαραίτητων για τη λειτουργία τους, ενώ το θέμα της οργανωμένης μεταγκατάστασης ρυπαιουσών δραστηριοτήτων από το λεκανοπέδιο Αττικής και συγκεκριμένα των βυρσοδεψείων, της οποίας η ολοκλήρωση προεβλέπετο κατά την περίοδο εφαρμογής του τρέχοντος Ε.Π.Β., μετατίθεται χρονικά, περιοριζόμενη μέχρι σήμερα αποκλειστικά σε μελετητικό έργο.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την έμφαση την οποία δίδει το σχεδιαζόμενο ΕΠΜΥ στην υλοποίηση δράσεων που θα καλύψουν το παρουσιαζόμενο σήμερα περιβαλλοντικό έλλειμμα και οι οποίες εκφράζονται είτε μέσω ειδικών επενδύσεων που αφορούν κατά κύριο λόγο μεμονωμένες μονάδες ή παραγωγικές διαδικασίες, είτε μέσω επενδύσεων υποδομής, τόσο υπό την στενή όσο και υπό την ευρεία έννοια, με παράλληλη προσαρμογή των παραπάνω στις νέες θεσμικές εξελίξεις.

B.2. Ποιότητα προϊόντων

Κύριες συνιστώσες του τρέχοντος ΕΠΒ στο χώρο της ποιότητας απετέλεσαν το τρίπτυχο Τυποποίηση-Πιστοποίηση-Διαπίστευση, ο έλεγχος της αγοράς, τα εργαστήρια παροχής υπηρεσιών ποιότητας, οι παρεμβάσεις στις παραγωγικές διαδικασίες και η μετρολογία. Την ίδια περίοδο υποστηρικτικά προς τη βελτίωση των υποδομών ποιότητας της μεταποίησης κινήθηκαν και οι Πρωτοβουλίες RETEX και MME.

Παρά το γεγονός ότι η υλοποίηση του ΕΠΒ απέχει έναν χρόνο από την ολοκλήρωσή της, είναι δυνατόν να προχωρήσουμε σε μία πρώτη αποτίμηση του βαθμού επιτυχίας των προαναφερθεισών παρεμβάσεων, λαμβάνοντας όμως υπόψιν ότι, για μεν τον δημόσιο τομέα αυτές άρχισαν να υλοποιούνται από τα τέλη του 1994, για δε τις ιδιωτικές επιχειρήσεις ουσιαστικά τον Οκτώβριο του 1995 με την ένταξη των πρώτων σχετικών έργων στον αναπτυξιακό νόμο (Άρθρο 23β που κάλυπτε το Μέτρο 3.2 του ΕΠΒ).

Έτσι σήμερα, θετικά προσμετράται το γεγονός ότι έχουν απονεμηθεί σε ελληνικές επιχειρήσεις (κατά το πλείστον μεταποιητικές), περί τις 500 πιστοποιήσεις συμβατότητας συγκεκριμένων παραγωγικών διαδικασιών τους ως προς τη σειρά ISO 9000. Μάλιστα, σε αρκετές περιπτώσεις οι παραπάνω πιστοποιήσεις απετέλεσαν απόρροια ολοκληρωμένων παρεμβάσεων (αποτύπωση αναγκών - επενδύσεις σε παραγωγικό και εργαστηριακό εξοπλισμό - πιστοποίηση). Επιπροσθέτως, σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων τροφίμων και ποτών προχώρησε σε συμμόρφωση προς την Κοινοτική νομοθεσία μέσω της απόκτησης πιστοποιητικού HACCP, οι δε σχετικές δαπάνες συγχρηματοδοτήθηκαν τόσο από το ΕΠΒ όσο και τις προαναφερθείσες Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Από την άλλη πλευρά, διαδικαστικά και θεσμικά κενά έχουν οδηγήσει σε σημαντικές καθυστερήσεις σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη υποδομών πιστοποίησης. Πιο συγκεκριμένα, τα ανεξάρτητα εργαστήρια παροχής υπηρεσιών ποιότητας, που συγχρηματοδοτήθηκαν κατά την τελευταία τετραετία από το ΕΠΒ, εκτός του ότι είναι λίγα στον αριθμό, δεν έχουν ακόμα διαπιστευθεί από την αρμόδια εθνική αρχή, με αποτέλεσμα οι ελληνικές επιχειρήσεις να

είναι αναγκασμένες να απευθύνονται σε διαπιστευμένα εργαστήρια στο εξωτερικό για εξασφάλιση των απαραίτητων πιστοποιητικών συμμόρφωσης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται από πλευράς πρόσθετου κόστους και καθυστερήσεων.

Παράλληλα, η ουσιαστική ανυπαρξία αποτελεσματικών μηχανισμών ποιτικού ελέγχου της αγοράς δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, τόσο των εγχωρίως παραγόμενων προϊόντων όσο και των εισαγόμενων που κυκλοφορούν στη χώρα και υπακούουν στις όποιες υποχρεωτικές προδιαγραφές που απορρέουν από την εθνική ή κοινοτική νομοθεσία, από προϊόντα αμφιβόλου ποιότητας και διαδικασιών που εκτός των άλλων εγκυμονούν κινδύνους για την ασφάλεια και υγιεινή των εργαζόμενων, των καταναλωτών, ή βλάπτουν το περιβάλλον.

Άξιο επισήμανσης είναι επίσης το γεγονός ότι τα αμέσως επόμενα χρόνια αναμένεται να ενταθεί ιδιαίτερα στις αναπτυγμένες χώρες ο «νέος ανταγωνισμός» στη βιομηχανία, που θα βασίζεται στην ποιότητα και τα επώνυμα νέα προϊόντα, και όχι τόσο στην τιμή.

Επιπροσθέτως, η αποτυπωμένη ανάγκη σύνδεσης του δευτερογενούς τομέα με τον πρωτογενή και τον τριτογενή, επιβάλλει τον συντονισμό των ενεργειών στον χώρο της ποιότητας, έτσι ώστε να εγκατασταθούν οι απαραίτητες διασυνδέσεις που θα επιτρέπουν την ολοκλήρωση του δικτύου: πιστοποιημένος παραγωγός - πιστοποιημένος μεταποιητής - πιστοποιημένος μεταφορέας - διακινητής - διαθέτης, καθώς και οι απαραίτητες ελεγκτικές διαδικασίες με παράλληλο διαχωρισμό ευθυνών και υποχρεώσεων.

Τέλος, ο επιβεβλημένος προσανατολισμός του νέου ΕΠΜΥ και προς την

προσέλκυση νέων για την ελληνική οικονομία κλάδων με υψηλές ποιοτικές απαιτήσεις καθιστά απαραίτητες νέες μορφές παρεμβάσεις στο χώρο των υποδομών πιστοποίησης πέραν αυτών που λόγω ελλείψεων πρέπει να συμπληρωθούν.

Με βάση τα προαναφερθέντα, η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με τις προτεινόμενες δράσεις και κρίνει αναγκαία την συνέχιση και εντατικοποίηση των προσπαθειών για την ολοκλήρωση ενός αποδεκτού συστήματος ποιότητας στη χώρα μας, με ιδιαίτερη έμφαση στη λειτουργία αποτελεσματικών δικτύων ελέγχου της αγοράς, και την ενίσχυση της ποιοτικής συμβατότητας από τον πρωτογενή τομέα, τις πρώτες ύλες γενικότερα και τα ενδιάμεσα προϊόντα, μέχρι τη διάθεση του ολοκληρωμένου προϊόντος στον τελικό καταναλωτή.

B.3. Έρευνα και Καινοτομία

Κατά την τελευταία δεκαετία, εδόθη για πρώτη φορά σε εθνικό πλαίσιο δυνατότητα ενίσχυσης δράσεων εφαρμοσμένης έρευνας μεγάλου εκπαιδάσματος, αρχικά στο πλαίσιο των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών STRIDE και ΕΠΕΤ I (Μέτρο 1.5), στη συνέχεια δε, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Β' ΚΠΣ μέσω των δύο κύκλων προκήρυξης του Υποπρογράμματος ΕΚΒΑΝ στο πλαίσιο του μέχρι σήμερα ισχύοντος 2ου Επιχειρησιακού Προγράμματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΠΕΤ II). Οι παραπάνω δράσεις αποσκοπούσαν ως γνωστόν στην συγχρηματοδότηση κοινοπραξιών επιχειρήσεων, ΑΕΙ και Ερευνητικών Ιδρυμάτων, με στόχο την υλοποίηση ερευνητικών έργων, με τελικό αποδέκτη των αποτελεσμάτων τις βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Ήδη από το 1995 η τακτική προκήρυξη του εθνικού πλαισίου ενίσχυσης

της βιομηχανικής έρευνας (ΠΑΒΕ), επέτρεψε την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων μικρού εκπαιδάσματος από μεμονωμένες επιχειρήσεις, πολλές από τις οποίες ήταν ΜΜΕ, και απετέλεσε ταυτόχρονα τον προθάλαμο για την μετέπειτα δραστηριοποίηση ορισμένων από αυτές, ως μελών κοινοπραξιών των ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων της Ε.Ε.

Παράλληλα, τόσο το ΜΟΠ Πληροφορικής Ιδιωτικού Τομέα (ΜΟΠΠΙΤ) όσο και οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες STAR και Τηλεματική επέτρεψαν τη συγχρηματοδότηση μεμονωμένων επιχειρήσεων ή κοινοπρακτικών σχημάτων για υλοποίηση πιλοτικών ενεργειών στους χώρους της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, αρκετές από τις οποίες οδήγησαν σε προϊόντα τα οποία στη συνέχεια διετέθησαν στην αγορά με εμπορικούς όρους.

Τέλος, τόσο ο αναπτυξιακός νόμος, όπως ίσχυε μέχρι πρόσφατα (άρθρο 9), όσο και το τρέχον ΕΠΒ, προέβλεπαν τη συγχρηματοδότηση επενδύσεων με στόχο την παραγωγή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, καινοτόμων προϊόντων, καθώς και αυτών που ήταν συμβατά με την έννοια του «νέου» προϊόντος.

Και ενώ οι ενισχύσεις για καινοτόμα προϊόντα εξακολουθούν να υλοποιούνται μέσω ισχυρών κινήτρων ενιαίων για το σύνολο της επικράτειας, δεν συμβαίνει το ίδιο για τις επενδύσεις παραγωγής προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, για τις οποίες στο πλαίσιο του Ν. 2601 προβλέπονται σχετικά χαμηλά ποσοστά συγχρηματοδότησης για το μεγαλύτερο μέρος της επικράτειας, ενώ για τις επιχειρήσεις της ζώνης Α (Αττική-ευρύτερη περιφέρεια Θεσσαλονίκης) που συνθέτουν το 50% και άνω του βιομηχανικού δυναμικού της χώρας, προβλέπεται η χρήση μόνον φορολογικών κινήτρων σε συνδυασμό με επιδότη-

ση επιτοκίου τυχόν δανειακών κεφαλαίων. Τούτο δε, παρά το γεγονός ότι δραστηριότητες ως οι προαναφερθείσες είναι συνυφασμένες με υψηλούς επενδυτικούς κινδύνους, τόσο σε ό,τι αφορά το τελικό προϊόν αυτό καθαυτό, όσο και τη συμπεριφορά της αγοράς.

Λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη αποτύπωση, την επιτακτική ανάγκη υπέρβασης του τεχνολογικού ελλείμματος που εξακολουθεί να χαρακτηρίζει τη συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και την μη ικανοποιούμενη μέχρι σήμερα απαίτηση του να γίνεται βιομηχανική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει την σύμφωνη γνώμη της για τις προτεινόμενες δράσεις, επισημαίνει δε την ανάγκη διασύνδεσης με το ΕΠΕΤ, καθώς και τροποποίησης του αναπτυξιακού νόμου που να διευρύνει το ενιαίο για το σύνολο της επικράτειας ποσοστό συγχρηματοδότησης για το σύνολο των προβλεπομένων από αυτόν επενδύσεων τεχνολογικού χαρακτήρα (προϊόντα εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας).

Ειδικά σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις για ίδρυση ή προσανατολισμό βιομηχανικών μονάδων προς την χρήση βιολογικών μεθόδων για την παραγωγή των προϊόντων τους, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η παρα-

πάνω δράση θα αφορά κατ' εξοχήν επιχειρήσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και είναι συμβατή με την κατά τη φάση προετοιμασίας του νέου ΕΠΜΥ αποτυπωθείσα ανάγκη σύνδεσης του πρωτογενούς με τον δευτερογενή τομέα. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να θεσπισθούν τα ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό μιας παραγωγικής διαδικασίας σαν βιολογικής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας και σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προαπαιτούμενο για την υλοποίηση αυτής της δράσης αποτελεί η ενίσχυση της δημιουργίας (ενδεχομένως μέσω του Μέτρου 3: Ποιότητα Προϊόντων-Δράση 3.2) ιδιωτικών φορέων που θα πιστοποιούν την εφαρμογή των βιολογικών μεθόδων στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις.

Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις υποβολής επιχειρηματικών σχεδίων με κεντρικό στόχο την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, καθώς επίσης και στην ενίσχυση κοινοπρακτικών σχημάτων που να καλύπτουν το τρίπτυχο παραγωγός-μεταποιητής-διανομέας ή συνεργασιών που υπηρετούν τα κριτήρια που χαρακτηρίζουν μία συγκέντρωση επιχειρήσεων (cluster).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

1. Στο υπό επεξεργασία Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης παραλείπεται οποιαδήποτε αναφορά στο νέο δεσμευτικό πλαίσιο άσκησης οικονομικής πολιτικής από τις χώρες της Ε.Ε. και συνεπώς και από την Ελλάδα. Η ευρωπαϊκή κεντρική Τράπεζα σχεδιάζει την ενιαία νομισματική πολιτική για το σύνολο της ζώνης του ευρώ. Αντιθέτως, η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων, με την προϋπόθεση, όμως, ότι δεν αποκλίνει από τις αντίστοιχες διατάξεις της Συνθήκης και από τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ο καθορισμός των μισθών (και μάλιστα σε εθνικό, περιφερειακό, τομεακό η ακόμη και πιο αποκεντρωμένο επίπεδο) εξακολουθεί να ανήκει στον κύκλο ευθύνης των κοινωνικών εταίρων. Τέλος, η αρμοδιότητα και ευθύνη για την προώθηση των αναγκαίων διαρθρωτικών πολιτικών ανήκει στις εθνικές κυβερνήσεις.

Ειδικότερη ανάλυση των πιο πάνω ουσιαστικών αλλαγών στο πλαίσιο άσκησης οικονομικής αναπτυξιακής πολιτικής επιβάλλει να επισημανθούν ακόμη και τα εξής:

- Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν μια ενιαία νομισματική πολιτική που ασκείται από την ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Η νομισματική πολιτική είναι αποκεντρωμένη και αποτελεί αρμοδιότητα των εθνικών Κεντρικών Τραπεζών, η διατύπωση, όμως, της πολιτικής αυτής, ο καθορισμός των κατευθυντήριων γραμμών εφαρμογής της και

ο συντονισμός της εφαρμογής αυτής ανήκουν στην αρμοδιότητα της ΕΚΤ. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 105 της Συνθήκης πρωταρχικός στόχος της ΕΚΤ είναι η σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ.

- Οι διατάξεις των άρθρων 104 (απαγόρευση νομισματικής χρηματοδότησης των δημοσιονομικών ελλειμμάτων), 104Α (απαγόρευση προνομιακής πρόσβασης του δημοσίου τομέα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα), 104Β (εισαγωγή της ρήτρας μη ευθύνης και μη ανάληψης των υποχρεώσεων του δημοσίου τομέα) και 104Γ (αποφυγή υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων) της Συνθήκης περιορίζουν τη δυνατότητα των εθνικών κυβερνήσεων στην άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής.

- Στο ψήφισμα του Άμστερνταμ για την ανάπτυξη και την απασχόληση “οι κοινωνικοί εταίροι είναι υπεύθυνοι για να συμβιβάσουν την υψηλή απασχόληση με τις κατάλληλες μισθολογικές διευθετήσεις και για να καθορίσουν ένα σωστό θεσμικό πλαίσιο που θα διέπει τη διαμόρφωση των τιμών”. Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου για την επίτευξη των στόχων αυτών κρίνεται αποφασιστικός και ακριβώς, λόγω της διαπίστωσης αυτής στους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής τονίζεται η αναγκαιότητα ανάπτυξης του διαλόγου αυτού.

- Επίσης, συμμετοχή στον καθορισμό των μισθών έχουν και οι εθνικές κυβερνήσεις, Πρώτον, επειδή αποτελούν ένα πολύ σημαντικό εργοδότη και δεύτερον,

επειδή θέτουν το μακροοικονομικό πλαίσιο και τους κανόνες που διέπουν την αγορά εργασίας αλλά και τις ενέργειες των κοινωνικών εταίρων.

- Η θέσπιση της ONE οδήγησε στην ανάγκη στενότερης ευρωπαϊκής εποπτείας και συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών. Ο στενότερος, όμως, αυτός συντονισμός απαιτείται τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και μεταξύ των διαφόρων παραγόντων που εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Για την επίτευξη αυτού του στόχου το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βιέννης (11-12 Δεκεμβρίου 1998) αναφέρθηκε στην ανάγκη εμβάθυνσης και ενίσχυσης του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών και καθιέρωσης ενεργού διαλόγου μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων φορέων (συμπεριλαμβανομένων και των ευρωπαϊών κοινωνικών εταίρων).

- Τα προβλεπόμενα από τη Συνθήκη μέσα για το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ποικίλλουν. Στο επίκεντρο, όμως, της διαδικασίας συντονισμού των οικονομικών πολιτικών βρίσκονται οι γενικοί προσανατολισμοί των πολιτικών αυτών του άρθρου 103 παρ. 2 της Συνθήκης. Στην έννοια, επίσης, του συντονισμού υπάγεται και η στενή παρακολούθηση των οικονομικών πολιτικών και εξελίξεων σε κάθε κράτος μέλος και στην Κοινότητα μέσα σε ένα πλαίσιο πολυμερούς εποπτείας. Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βιέννης ζήτησε από το Συμβούλιο να επιδιώξει τη ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των κατευθυντήριων αρχών για την απασχόληση και των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών. Στο ίδιο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βιέννης επιτεύχθηκε συμφωνία για την εξωτερική εκπροσώπηση της

Ε.Ε., κατά τρόπο ώστε να είναι εφικτή η έκφραση μίας και μόνης ενιαίας άποψης σε θέματα νομισματικής και οικονομικής πολιτικής και με συνομιλητές του επιπέδου του G7 και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ).

- Ειδικότερα για τις συμμετέχουσες χώρες στη ζώνη του Ευρώ και για την κάλυψη των αναγκών συντονισμού των οικονομικών τους πολιτικών συστάθηκε η ομάδα EURO - 11 που εξελίχθηκε, ήδη, σε χρήσιμο FORUM για διάλογο.

2. Η ταυτόχρονη διεπίπεδη προσαρμογή της οικονομικής πολιτικής των εθνικών κυβερνήσεων στους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών και στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, έχει ως συνέπεια την αδυναμία άσκησης βιομηχανικής πολιτικής χωρίς ανάλογη συνεκτίμηση και των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση. “Η υλοποίηση της διεπίπεδης αυτής στρατηγικής, στο πλαίσιο σταθερότητας της ONE, απαιτεί μια μεγάλη ποικιλία οικονομικών μέτρων. Απαιτεί, επίσης, το στενό συντονισμό και την εναρμονισμένη λειτουργία των δυό αυτών συνόλων κατευθυντήριων γραμμών” (Ευρωπαϊκή Επιτροπή : “Ετήσια Οικονομική Έκθεση 1999”, σελ. 5). Τα πιο πάνω καθίστανται ακόμη περισσότερο εμφαντικά αν συνεκτιμηθεί ότι η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας αποτελούν, σήμερα, τον κυριώτερο κοινωνικό, οικονομικό αλλά και πολιτικό στόχο της Ένωσης, όπως ρητά επιβεβαιώνουν τα τελευταία επίσημα ευρωπαϊκά κείμενα. Αυτό, όμως, σημαίνει ότι βασική προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής αποτελεί η επίτευξη μίας ουσιαστικής και διαρκούς μείωσης της ανεργίας και ενός υψηλού επιπέδου απασχόλησης. Συμπερασματικώς

προς τα πιο πάνω, αναφέρεται ότι η άσκηση βιομηχανικής πολιτικής δεν μπορεί να αποκλίνει από το βασικό στόχο κάθε οικονομικής πολιτικής που είναι η αύξηση της απασχόλησης και η κατά προτεραιότητα ενίσχυση των επενδύσεων εκείνων που δημιουργούν νέες, μόνιμες και καθαρές θέσεις εργασίας. Μέσα στα πλαίσια αυτά επισημαίνεται η παράλειψη αναφοράς της αναγκαιότητας αύξησης των θέσεων εργασίας μεταξύ των κυρίων δράσεων του Σ.Π.Α. (Μεταποίηση - Υπηρεσίες): Περίληψη, παρ.2 Στρατηγική - Κύριες Δράσεις.

3. Η επιλογή του κατάλληλου μείγματος μακροοικονομικών πολιτικών αποτελεί επιτακτική προτεραιότητα για τη στήριξη μιας διατηρήσιμης αναπτυξιακής διαδικασίας και συνεπώς και για τη μείωση της ανεργίας.

Όμως, παρά την προφανή αναγκαιότητά της, η επιλογή αυτή δεν επαρκεί αφ' εαυτής για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων. Εξίσου αναγκαία κρίνεται και η παράλληλη επιλογή και λήψη άμεσων μέτρων για την προώθηση διαρθρωτικών μεταβολών. Από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν, ήδη πραγματοποιηθεί, 4 μεγάλες μεταρρυθμίσεις που διέπουν και τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών του 1998:

- Μεταρρυθμίσεις για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς.
- Μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση του ανταγωνισμού.
- Μεταρρυθμίσεις των Κανονιστικών Πλαισίων.
- Μεταρρυθμίσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

4. Η προώθηση του πλέγματος των διαρθρωτικών αυτών μεταρρυθμίσεων αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία και του μείγματος των μακροοικονομικών πολιτικών.

5. Η χάραξη και άσκηση συναινετικής βιομηχανικής πολιτικής πρέπει να είναι το ζητούμενο σήμερα. Αυτό σημαίνει ότι η πολιτική αυτή γίνεται αποδεκτή και στηρίζεται όχι μόνο από το κράτος αλλά και από τους κοινωνικούς φορείς. Για να επιτευχθεί μια παρόμοια στήριξη προαπαιτείται η δημιουργία ενός πλαισίου σχέσεων συνεργασίας επιχείρησης, εργαζομένων και κράτους, με στόχο την αξιοποίηση των υφισταμένων συγκριτικών πλεονεκτημάτων αλλά και την ανάδειξη νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων. Τελικός σκοπός είναι η ταυτόχρονη σύζευξη της συναίνεσης και της συνεργασίας με την οικονομική αποτελεσματικότητα και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα. Εξυπακούεται, βεβαίως, ότι η προσέγγιση αυτής της συναίνεσης και της συνεργασίας προϋποθέτει τη δίκαιη διανομή όχι μόνο του κόστους της ανάπτυξης αλλά και των εξ αυτής ωφελειών.

Μια συναινετική και αποτελεσματική πολιτική, όμως, δεν εξαντλείται στην απλή δίκαια διανομή των ωφελειών της ανάπτυξης. Το ζητούμενο είναι η γενικότερη αναβάθμιση της θέσης της εργασίας στην παραγωγή και στην κοινωνία. Επιδίωξη είναι η ανάδειξη ενός νέου προτύπου ένταξης της μισθωτής εργασίας στην ελληνική κοινωνία.

6. Η περιφερειακή διάσταση της ανάπτυξης είναι μια άλλη ουσιαστική παράμετρος της αναπτυξιακής διαδικασίας. Η αντιμετώπιση των εκρηκτικών προ-

βλημάτων της αποβιομηχάνισης και της διογκωμένης ανεργίας επιβάλλει τη συνεκτίμηση και της περιφερειακής διάστασης των αναγκαίων επενδυτικών επιλογών.

7. Η αξιοποίηση των πόρων του Γ' ΚΠΣ που θα αντληθούν για το τομεακό πρόγραμμα ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, επιβάλλεται να λειτουργήσει με κριτήρια καθαρώς αναπτυξιακής πολιτικής. Η απορρόφηση του συνόλου των πόρων είναι, ασφαλώς, όχι μόνο επιθυμητή αλλά και αναγκαία. Το κριτήριο, όμως, της μέγιστης δυνατής απορρόφησης των πόρων οφείλει να συνδυάζεται αρρήκτως και διαρκώς με το κριτήριο της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας στην αναπτυξιακή αξιοποίηση των αντλούμενων πόρων. Σε καμία περίπτωση δεν είναι επιτρεπτό να απορροφώνται πόροι για να χρησιμοποιηθούν και συνεπώς, σπαταληθούν για τη συντήρηση ή την αναπαραγωγή παρωχημένων και αντιπαραγωγικών δομών και θεσμών. Μόνο η επιδίωξη ανάδειξης και πολλαπλασιασμού του αριθμού των επιχειρήσεων με διεθνώς υψηλές επιδόσεις ανταγωνιστικότητας μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικώς στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας και να ενισχύσει την απασχόληση με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

8. Σε σχέση με τα θέματα των υποδομών, η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την άποψη ότι η αναπτυξιακή διαδικασία προϋποθέτει την διάθεση πόρων που δαπανώνται με την λογική δημιουργίας μιας δημόσιας υποδομής που αποβαίνει σε όφελος της συνολικής παραγωγικότητας της οικονομίας.

9. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι πρέπει να μας απασχολήσουν σοβαρώς τα κριτήρια χάραξης μιας κλαδικής βιομηχανικής

πολιτικής και η επεξεργασία κλαδικών και τομεακών στόχων για την οικονομία, με κριτήρια την γενική βελτίωση της παραγωγικότητας και την διεθνοποίηση της οικονομίας. Επιθυμητό είναι να κατευθυνθούν οι επενδύσεις σε κλάδους με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και σε περιοχές με εργατικό δυναμικό ικανό να στηρίξει την υψηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα. Επιθυμητό είναι, επίσης, να διαχυθούν στο μεγαλύτερο μέρος των επιχειρηματικών μονάδων οι μέθοδοι οργάνωσης και αξιοποίησης του έμψυχου δυναμικού.

10. Η διαπίστωση ότι ο βαθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας συναρτάται σε σοβαρό βαθμό με το ύψος των εισροών των κοινοτικών πόρων αλλά και με τον βαθμό αποτελεσματικότητας στην αξιοποίησή τους, επιβαίνει την καταβολή της μέγιστης δυνατής προσπάθειας στην διασφάλιση των προϋποθέσεων της ορθολογικότερης αναπτυξιακής χρήσης των πόρων του τομεακού προγράμματος ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ. Επισημαίνεται ότι στο τομεακό αυτό πρόγραμμα και μεγάλη παραγωγικότητα μπορεί να επιδιωχθεί και επιτευχθεί αλλά και πεδίο ανάπτυξης διαδικασιών κοινωνικής συναίνεσης μπορεί να αναπτυχθεί. Εξάλλου, οι συνέπειες αυτές της αυξημένης παραγωγικότητας και της κοινωνικής συναίνεσης μπορούν να μεταφερθούν ευχερέστερα στο σύνολο της οικονομίας και της κοινωνίας, όταν έχει προηγηθεί η δημιουργία τους στον τομέα της μεταποίησης και των υπηρεσιών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Καθηγητής Β. ΣΚΟΥΡΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Διεπαγγελματικές Οργανώσεις και Ρύθμιση Θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας»

Άρθρο 1

Διεπαγγελματικές Οργανώσεις

1. Ως Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, νοούνται τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που συστήνονται εκούσια, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα και συγκεντρώνουν τους εκπροσώπους του συνόλου ή αντιπροσωπευτικού μέρους των διάφορων κατηγοριών επαγγελματικών οργάνωσεων, ενώσεων ή φορέων που εκπροσωπούν όσους ασκούν δραστηριότητες σχετικές με την παραγωγή, μεταποίηση, εμπορία, τυποποίηση ή τη διανομή αγροτικών προϊόντων και γενικά αγαθών του αγροτικού, αγροτοδιατροφικού, δασικού, κτηνοτροφικού, αλιευτικού και των λοιπών τομέων παραγωγής, αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας.

2. Οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα, μπορεί να αναγνωρίζονται, μετά από αίτησή του, με απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, μόνο σε επίπεδο εθνικό ή περιφερειακό ανά κοινή οργάνωση αγοράς (Κ.Ο.Α.) ή κλάδο ή ομάδα προϊόντων ή ανά προϊόν, εφόσον δραστηριοποιούνται, εντός του πλαισίου των κανόνων που ισχύουν κάθε φορά

από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, και αποσκοπούν κυρίως:

Α. Στη συμβολή, στο σχεδιασμό, στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή της στρατηγικής και των πολιτικών ανάπτυξης όλων των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και γενικότερα στη στήριξη των προϊόντων στις αγορές.

Β. Στον καθορισμό ειδικών θεμάτων και στην προώθηση σύναψης συμφωνιών μεταξύ των μελών τους για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα ή για ορισμένη γεωγραφική περιοχή, ή για την αντιμετώπιση συγκυριακών αναγκών, ιδίως με την κατάρτιση διεπαγγελματικών συμφωνιών ή κανόνων δράσης ή δεοντολογίας ή εναρμονισμένων πρακτικών.

Γ. Στη συμβολή στην οργάνωση και τη διαχείριση των αγορών με διαφάνεια, καλύτερη προσαρμογή των προϊόντων σε προγράμματα ποιοτικής βελτίωσής τους, και καλύτερο συντονισμό της διάθεσής τους.

Δ. Στην ενίσχυση της ασφάλειας των προϊόντων του αγροτοδιατροφικού κυρίως τομέα, ιδιαίτερα με έλεγχο των προϊόντων, καρίν της προστασίας των χρηστών και των καταναλωτών και στη διαχείριση των σημάτων ποιότητας.

Ε. Στην ανάπτυξη ερευνών, βελτίωση των γνώσεων, συγκέντρωση πληροφοριών, που είναι αναγκαίες για τον προσανατολισμό σε προϊόντα που ανταποκρίνονται περισσότερο

στις ανάγκες της αγοράς, τις προτιμήσεις και τις προσδοκίες των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά στην ποιότητα των προϊόντων, στην προστασία των εδαφών και υδάτων και γενικά στο σεβασμό του περιβάλλοντος.

Στ. Στην προώθηση, προβολή και προστασία της βιολογικής γεωργίας και των ονομασιών προέλευσης, των γεωγραφικών ενδείξεων και των σημάτων ποιότητας.

3. Σε εθνικό επίπεδο μπορεί να αναγνωριστεί, ανά Κ.Ο.Α. ή κλάδο ή ομάδα προϊόντων ή προϊόν, μόνο μια Διεπαγγελματική Οργάνωση. Όταν αναγνωριστεί μια εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση, οι περιφερειακές Διεπαγγελματικές Οργανώσεις αποτελούν περιφερειακές επιτροπές αυτής και εκπροσωπούνται ως μέλη στη εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση. Οι περιφερειακές Διεπαγγελματικές Οργανώσεις συστήνονται, αναγνωρίζονται και έχουν ως περιφέρεια μια από τις διοικητικές περιφέρειες, όπως αυτές ορίζονται στο Π.Δ. 51/1987 (Α' 26). Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται ειδικότερα ο συνολικός αριθμός των αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, καθώς και ο ελάχιστος αριθμός των πρωτοβαθμίων περιφερειακών επαγγελματικών οργανώσεων, ενώσεων ή φορέων που μπορούν να τις συστήσουν.

Η εποπτεία και ο έλεγχος των ανα-

γνωρισμένων, σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις, Διεπαγγελματικών Οργανώσεων ανήκει στον Υπουργό Γεωργίας.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Γεωργίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται:

α) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναγνώριση των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, οι κατά περίπτωση τυχόν ειδικότεροι σκοποί και δραστηριότητες τους, οι κανόνες της δράσης τους, οι υποχρεώσεις τους έναντι της εποπτεύουσας αρχής, το περιεχόμενο και ο τρόπος άσκησης της εποπτείας και του ελέγχου αυτών, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους επιτρέπεται ή επιβάλλεται η προσωρινή ή οριστική ανάκληση της αναγνώρισης τους ή η επιβολή άλλων κυρώσεων, σε περίπτωση μη τήρησης των κανόνων της δράσης τους, της εθνικής ή της κοινοτικής νομοθεσίας ή των προϋποθέσεων αναγνώρισής τους.

β) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την κήρυξη ως δεσμευτικών των διεπαγγελματικών συμφωνιών, κανόνων και εναρμονισμένων πρακτικών στα μέλη των αναγνωρισμένων Διεπαγγελματικών Οργανώσεων και για την επέκταση της δεσμευτικότητας αυτής και σε μη μέλη τους.

γ) Κάθε άλλο συναφές θέμα ή αναγκαία λεπτομέρεια για την αποτελεσματική λειτουργία των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων.

Στην Ολομέλεια της 21ης Απριλίου 1999 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής :

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Βασίλειος Σκουρής
Καθηγητής Α.Π.Θ.

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Αγγέλου Χαράλαμπος
Πρόεδρος Δ.Σ. Σ.Α.Τ.Ε.

Μπαλωμένος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Εθνικής Συνομοσπονδίας
Ελληνικού Εμπορίου
σε αναπλήρωση του
Δρακάτου Αλέξανδρου
Εκπροσώπου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κανελλόπουλος Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Καραμαλάκος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Κυριαζής Δημήτριος
πρώην Πρόεδρος Σ.Ε.Β.

Μαραζιώτης Άγγελος
Διευθυντής Γενικής Γραμματείας
Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Ρερρές Κυριάκος
Γενικός Διευθυντής
Πανελλήνιας Ομοσπονδίας
Ξενοδόχων σε αναπλήρωση του
Μηγαϊδή Βασιλείου
Β΄ Αντιπρόεδρου Δ.Σ. Π.Ο.Ξ.

Παπαδημητρίου Ιωάννης
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Σουλτανά Ευάγγελου
Μέλους Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Σουλτανάς Ευάγγελος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Κονιόρδος Νικόλαος
Σ.Β.Β.Ε.
σε αναπλήρωση του
Τακά Βασιλείου
Πρόεδρου Σ.Β.Β.Ε.

Χαμπηλομάτης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Χασιώτης Νικόλαος
Εκπρόσωπος Ένωσης
Ελλήνων Εφοπλιστών

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Παυλιδάκης Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Αβραμόπουλου Παναγιώτη
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αραζού Λεονάρδος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Βούτος Παναγιώτης
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Μητρόπουλος Ανδρέας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Δεληγιάννης Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κόλλιας Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λαιμός Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μανώλης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μελισσάρης Νικόλαος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Πολυζωγόπουλος Χρήστος
Πρόεδρος Γ.Σ.Ε.Ε.

Σκαρμούτσος Διονύσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ΄ ΟΜΑΔΑ

Αλεξόπουλος Παναγιώτης
Πρόεδρος Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Βάγιας Παναγιώτης
Εκπρόσωπος Γεωτεχνικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Βουμβουλάκης Μιχαήλ
Β΄ Αντιπρόεδρος
Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Γιατράκος Νικόλαος
Αναπληρωτής Δήμαρχος Αθηναίων

Κανταρτζής Δημήτριος
τ. Δήμαρχος Καρδίτσας

Καραγιάννης Δημήτριος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Κοιμήσης Απόστολος
Γενικός Γραμματέας Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Λιόλιος Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Λίτσος Φώτης
Γενικός Γραμματέας
Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Βοϊκλής Γεώργιος
Εκπρόσωπος Κέντρου
Προστασίας Καταναλωτών
σε αναπλήρωση του
Μαγουλά Γεωργίου
Προέδρου Δ.Σ. ΚΕ.Π.Κ.Α.

Σπίρτζης Χρήστος
Τ.Ε.Ε.

Φάκας Χρήστος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της κας Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (01) 9249510-2, Fax: (01) 9249515, e-mail: iproke@otenet.gr